

УДК 634.1:631.67:504

Малюк Т. В., кандидат с.-г. наук, заступник директора з наукової та інноваційної роботи
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М. Ф. Сидоренка Інституту садівництва НААН України
E-mail: agrochim.ios@ukr.net

СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОГО ВЕДЕННЯ САДІВНИЦТВА В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

У продовольчому забезпеченні півдня України велика роль відводиться плодам і продуктам їх переробки, в яких міститься багато корисних речовин, необхідних кожній людині. Природні умови Південного Степу сприяють успішному вирощуванню всіх плодкових культур помірного клімату. Але, на жаль, середньорічне виробництво плодів і ягід у сільськогосподарських підприємствах порівняно до 80-90-х років минулого століття у 2000-х роках знизилася до 20 разів залежно від області південного регіону. І цей процес не зменшує обертів і у наші часи.

Водночас, у відповідності з нормами харчування людині необхідно споживати в середньому не менше 68 кг плодово-ягідної продукції на рік (раціональна норма - 90 кг на рік). Фактичне ж споживання цієї продукції в Україні в розрахунку на одну особу не перевищує 52 кг, що на 24% нижче від мінімальної та майже вдвічі нижче оптимальної норми споживання. Для порівняння у більшості європейських країн і США споживання плодів і ягід за останні 5 років в розрахунку на одну особу коливається від 108 до 169 кг. Наслідки - більшість населення України страждає на авітаміноз, що є однією з причин розвитку хронічних захворювань, скорочення тривалості життя населення.

Таким чином, плоди – це важливий і цінний продукт харчування, що є складовою частиною продовольчої безпеки країни. З урахуванням

раціональних норм споживання виробництво плодової продукції в Україні повинно складати близько 4,0 млн. т.

Серед основних причин низького рівня забезпеченості населення плодовою продукцією є значне скорочення площ плодкових насаджень та зменшення продуктивності садів унаслідок використання застарілих технологій вирощування та низької їх ефективності.

Вирішенням цієї проблеми є впровадження нових типів інтенсивних садів відповідно до світових тенденцій розвитку садівництва. Але водночас такі сади разом із застосуванням високої щільності насаджень, використанням вегетативних підщеп і нових сорто-підщепних комбінуваних, сучасних прийомів формування крони, що забезпечують ранній початок промислового плодоношення та швидке нарощування урожайності, потребують підтримання оптимальної вологості та поживного режиму ґрунту впродовж вегетації. Це обумовлено особливостями вегетативно-генеративних процесів і поверхневим розташуванням кореневої системи дерев в інтенсивних садах.

Таким чином, вирощування багаторічних насаджень, відповідно до сучасних тенденцій розвитку галузі має переважно відбуватися за наявності зрошення навіть у районах із достатньою зволоженістю, а за посушливих умов, взагалі, має бути невід'ємною складовою сучасної технології вирощування.

УДК 631.527:633.15:631.6

Марченко Т. Ю., кандидат с.-г. наук, завідувач відділу селекції
Лавриненко Ю. О., доктор с.-г. наук, професор, головний науковий співробітник відділу селекції
Інститут зрошувального землеробства НААН України
E-mail: tmarchenko74@ukr.net, lavrin52@ukr.net

СЕЛЕКЦІЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ДЛЯ УМОВ ЗРОШЕННЯ

За майже 50-річну селекційну роботу вченими Інституту зрошувального землеробства НААН створено понад 50 гібридів різних груп стиглості, з яких до Державного реєстру сортів рослин України на 2019 р. занесено 14 – ‘Степовий’ (ФАО 190), ‘Скадовський’ (ФАО 290), ‘Азов’ (ФАО 380), ‘Асканія’ (ФАО 320), ‘Тронка’ (ФАО 380), ‘Каховський’ (ФАО 380), ‘Гілея’ (ФАО 430), ‘Приморський’ (ФАО 420), ‘Інгульський’ (ФАО 420), ‘Чонгар’ (ФАО 420), ‘Кр 9698’ (ФАО 430), ‘Арабат’ (ФАО 430), ‘Борисфен 600 СВ’ (ФАО 550), ‘Наддніпрянська 50’ (ФАО 550). Державне сортовипробування проходять ще 6 гібридів.

В останні роки селекціонерами Інституту створені високопродуктивні конкурентоспроможні гібриди кукурудзи інтенсивного типу адаптовані до жорстких агроєкологічних умов степової зони

вирощування, з високим генетично обумовленим потенціалом продуктивності, достатньою стійкістю до основних хвороб та шкідників при зрошенні, швидкою вологовіддачею зерна при дозріванні, які здатні ефективно використовувати зрошувану воду, мінеральні макро- і мікродобрива на формування одиниці врожаю. Для цих гібридів розроблено інтенсивні технології вирощування за способів поливу дощуванням та краплинному зрошенні. Комплекс господарсько-цінних ознак і властивостей, який мають гібриди, дозволяють їх вирощувати на великих зрошуваних масивах агроформувань Південного Степу України.

Інноваційні розробки Інституту є об'єктами інтелектуальної власності і захищені Законом України «Про охорону прав та сортів рослин». Випробування наукової продукції і доведення її до рівня